

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
2008-09

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ *ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. § 2β

Ο ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Στάδια διδασκαλίας του αρχαίου κειμένου από το πρωτότυπο:

ΜΕΡΟΣ Α

1. Σύντομη αφόρμηση (εικόνα, ιδεοθύελλα, σχολιασμός πλαγιότιτλου, ετυμολογία κ.ά).
2. Διαβάζεται το κείμενο από το/τη διδάσκοντα/ουσα.
3. Σιωπηρή ανάγνωση από τους μαθητές (2' - 3') και μελέτη ερμηνευτικών σχολίων του βιβλίου.
4. Προφορική επεξεργασία του περιεχομένου του κειμένου (νοήματα, ιδέες...), με την υποβολή ερωτήσεων από το διδάσκοντα/διδάσκουσα. (Αξιοποιούνται οι ερωτήσεις, που υπάρχουν στο τέλος του κάθε κειμένου της ενότητας, ή και άλλες. Οι μαθητές απαντούν, εντοπίζοντας στο κείμενο τις σχετικές φράσεις.)
5. Τα παιδιά αφηγούνται προφορικά σε γενικές γραμμές το περιεχόμενο του κειμένου. Ο εκπαιδευτικός βεβαιώνεται ότι όλα τα παιδιά έχουν κατανοήσει το κείμενο.

ΜΕΡΟΣ Β

6. Με τη βοήθεια των φύλλων εργασίας και αξιοποιώντας τις ερωτήσεις που υπάρχουν σ' αυτά, ασκούνται οι μαθητές/τριες στην τοποθέτηση των λέξεων του πρωτότυπου κειμένου στη σωστή συντακτική σειρά. Κατά τη συμπλήρωση ο εκπαιδευτικός επεξηγεί **σημαντικά συντακτικά ή γραμματικά φαινόμενα**.

ΜΕΡΟΣ Γ

7. Οι μαθητές, αξιοποιώντας και το λεξιλόγιο του κειμένου, αποδίδουν (μεταφράζουν) στα νέα ελληνικά την υπό εξέταση παράγραφο.
8. Η πορεία που θα ακολουθείται είναι η εξής:
ΟΛΟ → ΜΕΡΟΣ → ΟΛΟ.

Βασικός στόχος, κατά τη διδασκαλία, είναι να αντιλαμβάνονται οι μαθητές τη διαχρονικότητα της ελληνικής γλώσσας. Επιλέγονται λέξεις από το πρωτότυπο κείμενο και καταγράφονται αντίστοιχες λέξεις της νέας ελληνικής, που ανήκουν δηλ. στην ίδια οικογένεια (παραγωγή - σύνθεση).

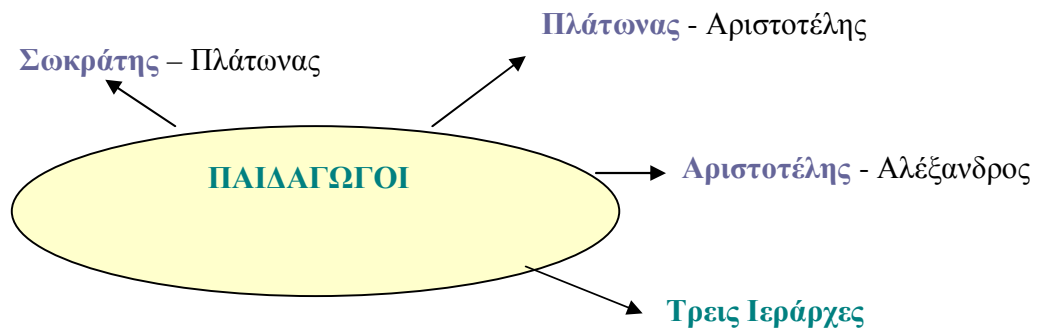
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. §§ 2[β] -3

ΜΕΡΟΣ Α

Αφόρμηση για τις §§2[β] -3 (ενδεικτικά)

- Καλούνται οι μαθητές να θυμηθούν και να αναφέρουν σπουδαίους παιδαγωγούς από τα αρχαία χρόνια μέχρι και τις μέρες μας. Ο/Η διδάσκων/διδάσκουσα συμπληρώνει το πιο κάτω σχήμα:

- Ερωτώνται οι μαθητές ποιο κοινό χαρακτηριστικό διακρίνει τους πιο πάνω δασκάλους-παιδαγωγούς και αναμένεται η απάντηση ότι όλοι ήταν άνθρωποι πνευματικοί, καλλιεργημένοι, ξεχωριστοί, που θέλησαν να βοηθήσουν τους μαθητές τους να κατανοήσουν καλύτερα τον εαυτό τους και τον κόσμο, πρόσφεραν γνώσεις, καθώς και εμπειρίες.
- Ο πλαγιότιτλος της ενότητας αυτής δίνει στον Αγησίλαο το χαρακτηρισμό **παιδαγωγός**. Με ποιο τρόπο πιστεύουν οι μαθητές ότι ο Αγησίλαος δίδαξε, ώστε να χαρακτηρίζεται έτσι;
- Για να επιβεβαιώσουν τις απαντήσεις τους ή να βρουν τα στοιχεία που χρειάζονται, οι μαθητές ανατρέχουν στο ίδιο το κείμενο.

Καλούνται οι μαθητές:

1. Να εντοπίσουν μέσα στο κείμενο λέξεις ή φράσεις, που αναφέρονται σε αυτή την αρετή του Σπαρτιάτη βασιλιά.

- ὄρω̄ν τὸν βασιλέα πειθόμενον (τοῖς νόμοις)
- ἐτίμα δ' εἶ τι καλὸν πράττειεν
- παρίστατο δ' εἶ τις συμφορὰ συμβαίνοι
- ἐθέλων πάντας ἐπαινεῖν ...

- Συμπεραίνουν σε μια πρώτη προσπάθεια ότι ο Αγησίλαος **δίδαξε με το παράδειγμά του** και την αγάπη του προς το συνάνθρωπό του.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΑΓΗΣΙΑΛΟΣ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. §§ 2[β] -3

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

► Να συμπληρώσετε τα κενά, τοποθετώντας τις λέξεις/φράσεις του κειμένου στη σωστή συντακτική σειρά:

Τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν ἀπειθεῖν ὁρῶν τὸν βασιλέα πειθόμενον; Τίς δ' ἂν ἠγούμενος μειονεκτεῖν νεώτερόν τι ἐπεχείρησε ποιεῖν εἰδὼς τὸν βασιλέα νομίμως καὶ τὸ κρατεῖσθαι φέροντα; Ὅς καὶ πρὸς τοὺς διαφόρους ἐν τῇ πόλει ὥσπερ πατὴρ πρὸς παῖδας προσεφέρετο.

Ἐλοιδορεῖτο μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν, εἴτιμα δ' εἶ τι καλὸν πράττειεν, παρίστατο δ' εἶ τις συμφορὰ συμβαίνοι, ἐχθρὸν μὲν οὐδένα ἠγούμενος πολίτην, ἐπαινεῖν δὲ πάντας ἐθέλων, σφῆζεσθαι δὲ πάντας κέρδος νομίζων, ζημίαν δὲ τιθεῖς εἰ μικροῦ ἄξιος ἀπόλοιτο· εἰ δ' ἐν τοῖς νόμοις ἠρεμοῦντες διαμένοιεν, δῆλος ἦν εὐδαίμονα μὲν αἰεὶ ἔσσεσθαι τὴν πατρίδα λογιζόμενος, ἰσχυρὰν δὲ τότε ὅταν οἱ Ἕλληνες σωφρονῶσιν.

Τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν (τί;)
ὁρῶν (τίνα;) (να κάνει τι;)
Τίς δ' ἂν ἐπεχείρησε (τί;)
..... ἠγούμενος (αν νόμιζε τι;)
.....
(πότε;) εἰδὼς (ὅταν ἐβλεπε αυτός) (τίνα;)
(να κάνει τι;) φέροντα (τί;)
Ὅς (Οὗτος, ὁ Ἀγησίλαος) καὶ πρὸς τοὺς διαφόρους ἐν τῇ πόλει προσεφέρετο (ὥσπερ τίς;)
.....

(Τί ἔπραττε ὁ Ἀγησίλαος);
↓
•
•
•
(γιατί);
• ἠγούμενος (τί;) (εἶναι)
• ἐθέλων (τί;)
• νομίζων (τί;)
• τιθεῖς ζημίαν (τί;)
Εἰ δ' ἐν τοῖς νόμοις ἠρεμοῦντες διαμένοιεν (οἱ Ἕλληνες) δῆλος ἦν λογιζόμενος (ἦταν φανερό ὅτι θεωρούσε)
↓
(τί)
ἔσσεσθαι (τίνα=ποιος;)
(τι είδους;)
ἰσχυρὰν (τὴν πατρίδα τότε) (πότε;)
.....

Σκηνή από τον πρόλογο
(Οιδίποδας, ο Μάνος Κατράκης)

ήγούμενος= μετοχή του ρ. ήγομαι (θεωρώ, νομίζω, προπορεύομαι, άρχω)

1. Να αναζητήσετε λέξεις, που να ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τον πιο πάνω τύπο.

ηγεσία

απλές

δι(α),

καθ (κατά),

περι,

εις,

προ,

Να γράψετε τον Ενεστώτα των πιο κάτω ρημάτων, στην ίδια φωνή και πρόσωπο.

ἠθέλησεν

ἐπεχείρησε

προσεφέρετο

Ποιες αλλαγές κάνατε και γιατί;

.....
.....
.....
.....

Να δώσετε τις πλάγιες πτώσεις ενικού και πληθυντικού των λέξεων:

συμφορὰ,,

.....,,

ζημία,,

.....,,

ἰσχυρὰ,,

.....,,

Με βάση την επεξεργασία του και με βάση το λεξιλόγιο του βιβλίου σας, σσ. 203 - 204, να προσπαθήσετε να αποδώσετε (μεταφράσετε) το αρχαίο κείμενο στα ν.ε.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....